

گفت‌وگو با کارگردان مستند «فراق یار» که قرار است آخرین پلان اثرش هم زمان با شهادت امام رضا^(ع) تصویر برداری شود

ادای دین فیلم سازی به آیین‌های عزاداری

شکیبا افخمی‌راد

مستند تلویزیونی «فراق یار، به تهیه‌کنندگی، نویسندگی و کارگردانی حامد اعظمی حسینی، از سینماگران جوان مشه‌دی، این روزها مراحل تولیدش را پشت سر می‌گذارد؛ مستندی که درباره یکی از پیرغلامان حضرت اباعبدالله الحسین^(ع) و آیین برگزاری مراسم محرم و صفر در خطه خراسان رضوی است. از آنجایی که فیلم‌برداری مستند تا پایان صفر ادامه دارد، احتمالاً بخش آن به محرم و صفر سال آینده موکول خواهد شد. حامد اعظمی حسینی درباره «فراق یار» و مراحل ساختش، توضیحات بیشتری به‌ماداده‌است که در ادامه می‌خوانید.

● نمایش همدلی ۲ روستا

اعظمی حسینی محوریت مستند «فراق یار» را زندگی یکی از پیرغلامان و خادمان امام حسین^(ع) بیان می‌کند؛ فردی نودودوساله که ۷۱سال از عمرش را به‌زائران و خادمان و هیئت‌های امام حسین^(ع) خدمت کرده و نوحه‌خوان امام حسین^(ع) بوده‌است. او ادامه می‌دهد: مستند درباره «پیرغلام کهرلوت‌سن و مرضی، همچنان دست از خدمتگزاری در ایام سوگواری امام حسین^(ع) نکشیده‌است.

کارگردان شهرمان که در مستندش به آیین‌های عزاداری در دو روستای شهر رشتخوار نیز اشاره می‌کند، ادامه می‌دهد: مستند «فراق یار»، عزاداری هیئت ابوالفضل‌ی روستای روح‌آباد و هیئت حسینی روستای سرآسیاب را به تصویر می‌کشد؛ دو روستای همجوار که در چندکیلومتری هم‌واقع شده‌اند و از سال ۱۳۱۸ با وحدت و همدلی، آیین‌های عزاداری را برگزار می‌کنند.

او درباره این آیین‌ها توضیح می‌دهد: در روز تاسوعا، مردمان روستای روح‌آباد پای پیاده به‌همراه هیئتشان برای عزاداری به روستای سرآسیاب می‌روند و به هیئت حسینی آنجا می‌پیوندند. آن‌ها علم‌ها را می‌پسوند و ادای احترام می‌کنند و وارد دسته عزاداری می‌شوند. نا‌هار هم مهمان مردم روستای سرآسیاب هستند. روز عاشورا باز مردم هیئت حسینی روستای سرآسیاب به رسم ادب و احترام، پای پیاده به روستای روح‌آباد می‌روند و به هیئت ابوالفضل‌ی آنجا می‌پیوندند و همان آیین‌ها را تکرار می‌کنند. بعد از ظهر عاشورا هم مراسم تعزیه خوانی و شبیه‌خوانی اجرا می‌شود.

به‌گفته این فیلم‌ساز، مراحل تحقیق و پژوهش مستند «فراق یار» پیش از محرم و صفر انجام شده و مرحله تولید هم از شب تاسوعا شروع شده است و تا روز شهادت امام‌رضا^(ع) ادامه دارد و آخرین پلان مستند هم در کنار بارگاه ملکوتی امام‌رضا^(ع) فیلم‌برداری خواهد شد.

● وقف زندگی برای امام حسین^(ع)

اعظمی حسینی با اشاره به جذابیت‌هایی که این سوژه برایش داشته است، می‌گوید: من سال‌های گذشته

هم برای زائران و خادمان امام حسین^(ع) کاری انجام داده‌بودم اما مشتاق بودم امسال برای مراسم اربعین، راهی کربلاشوم، آنجا اثری تولید و تصویری از خادمان امام حسین^(ع) ثبت‌کنم. اما وقتی به این سوژه رسیدم و مجموعه‌ای مستندات جذاب هم درباره‌اش پیدا کردم، تصمیم گرفتم تولید «فراق یار» را آغاز کنم.

کارگردان «فراق یار» ادامه می‌دهد: یکی از نکات جالبی که در مرحله تحقیق و پژوهش با آن روبه‌رو شدیم، موروثی بودن خدمتگزاری در قسمت‌های مختلف هیئت بود؛ یعنی اگر در قدیم یکی مسئول آبدارخانه یا تدارکات یا مرتب کردن کفش‌های عزاداران بوده است، انجام همان کار به اعضای خانواده‌اش می‌رسد و فردی دیگر، آن کار و خدمت را انجام نمی‌دهد.

به‌گفته او، مرور آیین‌ها و سنت‌هایی که از گذشتگان به ارث رسیده است و هر ساله اجرا می‌شود و اینکه اهالی این دو روستا اجازه نمی‌دهند این وحدت و آیین‌ها و سنت‌ها از بین برود، بسیار اتفاق جذابی است.

فیلم‌ساز کشورمان یادآوری می‌کند: در وحدت دو روستا پیرغلام مجتبی ناگهانی که سوژه اصلی مستند ما نیز هست، نقش بسزایی داشته‌است؛ فردی که مسجد و مهدیه ساخته و هزینه‌های بسیاری برای امام حسین^(ع) صرف کرده است. شاید درک این موضوع بسیار سخت باشد که فردی، زندگی و درآمد خودش را وقف کند و بگوید با امام حسین^(ع) معامله کرده و جوابش را هم گرفته‌است.

چند نما از پشت صحنه مستند فراق یار

کربلایی ناگهانی در کشور حضور دارند که از آن‌ها غفلت شده‌است. «فراق یار» می‌گوید: مستند سال آینده روی آنتن خواهد رفت، البته ما می‌توانستیم کار را خلاصه‌تر کنیم و به فهرست پخش برنامه‌های امسال تلویزیون برسانیم، اما مستند ناقص می‌شد. با خانواده پیرغلام ناگهانی نیز صحبت کردیم تا فرد دیگری نتواند به این سوژه ورود پیدا کند.

او یادآوری می‌کند: تلاش می‌کنیم زمانی که فیلم آماده شد، آن را در یکی از سینماهای مشهد اکران خصوصی کنیم.

● ضرورت تشویق فیلم‌سازان

اعظمی حسینی با اشاره به اینکه هیچ سازمانی از اثرش حمایت نکرده است، بیان می‌کند: کار به‌طور کامل با سرمایه‌گذاری شخصی ساخته می‌شود و تهیه‌کننده، نویسنده و کارگردان آن، خودمن‌هستم.

او درباره علت کمتر پرداختن به آیین‌های عزاداری در آثار تصویری، توضیح می‌دهد: ساخت اثر در ژانر دینی و مذهبی، کار بسیار سختی است. فیلم‌ساز باید تحقیق و پژوهش بسیار کند و همچنین یک کارشناس مذهبی در کنار خود داشته باشد تا حتی یک جمله و تصویر نادرست در کارش نباشد. این چالش‌ها به‌نظم یکی از دلایلی است که فیلم‌سازان کمتر به سراغ سوژه‌هایی با محور آیین‌های مذهبی و عزاداری می‌روند.

این فیلم‌ساز با اشاره به فراموش شدن بسیاری از آیین‌های گذشته تصریح می‌کند: آیین‌ها و سنت‌ها و حتی درس بزرگی برای نوجوانان و جوانان و حتی خانواده‌ها محسوب می‌شود و ما را با واقعه کربلا و امام حسین^(ع) آشنا می‌کند. به‌نظم حوزه تصویر و فیلم‌سازی می‌تواند نقش مؤثری در زنده نگه داشتن این رسم و رسوم ایفا کند.

به‌گفته اعظمی حسینی، پیرغلامان بسیاری مانند

نگارستان

«پرده سوم» در رضوان

نمایشگاه تلفیقی «سوم»، روز گذشته ۱۹ شهریور در نگارخانه رضوان افتتاح شد. در این نمایشگاه، آثار زینب مسیح رضوی به نمایش درآمده‌است. «پرده سوم»، تا پنجشنبه ۲۴ شهریور ادامه خواهد داشت و

علاقه‌مندان می‌توانند برای دیدن آثار آن، صبح‌ها از ساعت ۹ تا ۱۳ و عصرها از ساعت ۱۷ تا ۲۰ به نگارخانه رضوان، در خیابان کوهسنگی ۱۷، پلاک ۱۶ بروند.

اخبار هنری مشهد

راه‌یابی «سردرگم» به جشنواره آفریقای جنوبی

فیلم کوتاه «سردرگم»، به نویسندگی و کارگردانی سامان کافی، فیلم‌ساز مشه‌دی، به نخستین جشنواره بین‌المللی فیلم «توکوزا»ی آفریقای جنوبی راه یافت. به گزارش روابط عمومی انجمن سینمای جوانان ایران، جشنواره فیلم «توکوزا» رویدادی چهار روزه است که از ۲۶ تا ۲۹ اکتبر ۲۰۲۲ (۴ تا ۷ آبان ۱۴۰۱) در مکان‌های مختلف محلی در توکوزای آفریقای جنوبی برگزار می‌شود. «سردرگم»، روایتگر داستان دختری است که هنگام خروج از خانه با دردهای متعددی روبه‌رو شده، دچار سردرگمی‌های فراوان می‌شود.

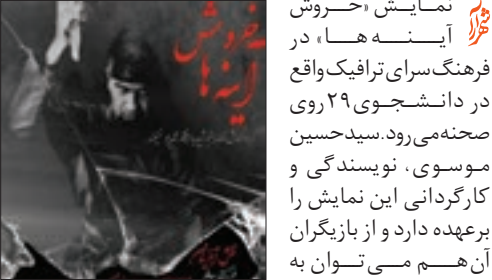
«هجرت به سوی آفتاب» آماده نمایش شد

فیلم کوتاه مستند داستانی «هجرت به سوی آفتاب»، به نویسندگی و کارگردانی سیده فاطمه حسینی، فیلم‌ساز مشه‌دی، پس از پشت سر گذاشتن مراحل تدوین و صداگذاری، آماده نمایش شد. این فیلم به لحظات پایانی زندگی

طلبه جهادگر، مرحوم مصطفی نصیری و همسرش، زنده یاد الهه‌سادات موسوی‌نژاد، اشاره می‌کند. اداره‌کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، تهیه‌کننده و انجمن سینمای جوانان ایران-دفتر مشهد، مجری طرح این اثر هستند.

«خروش آینه‌ها»، روی صحنه

نمایش «خروش آینه‌ها»، در فرهنگ‌سرای ترافیک واقع در دانشجوی ۲۹ روی صحنه می‌رود. سیدحسین موسوی، نویسندگی و کارگردانی این نمایش را برعهده دارد و از بازیگران آن‌هم می‌توان به فرزانه‌سالم، یاسین سیاح، سیدحسین موسوی، فاطمه موسوی و وحید جمشیدی اشاره کرد. «خروش آینه‌ها» تا ۲۱ شهریور در ساعت ۱۹:۳۰ اجرا خواهد شد.

اجرای نمایش کارگردان مشه‌دی در تهران

نمایش «شراره»، نوشته و کار محمد مهدی خاتمی، هنرمند مشه‌دی، از پنجم مهر در سالن «سایه» تئاتر شهر تهران به روی صحنه می‌رود. در این نمایش که پیش از این در سالن بهار مجموعه تئاتر شهر مشهد روی صحنه بود، هنرمندانی چون نسرین نکبسا، مه‌ری آل‌آقا، تکتم اخجوانی، امینا خاتمی، مرجان علوی، امیراحسان امیری‌پور، مجتبی زادفر و غلامرضا عارف‌نژاد به‌عنوان بازیگر، حضور دارند. محمدمهدی خاتمی، آخرین بار نمایش «سه‌شنبه‌های لعنتی» را در سالن سایه مجموعه تئاتر شهر به صحنه برده بود که نامزد بخش نمایش‌نامه سی‌ونهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر شد.

نمایش عکس‌هایی از آثار سینماگران مشه‌دی

نمایشگاه عکس «فریم‌های خاطره» از ۲۵ شهریور در موزه سینما برپا می‌شود و علاقه‌مندان به سینما می‌توانند در آن، ۲۱ فریم عکس خاطره انگیز از پشت صحنه فیلم‌های کوتاه ۲۱ سینماگر مطرح سینمای ایران را تماشا کنند. در این نمایشگاه که از آنس عکس ایران برگزار می‌کند، نماهایی از پشت‌صحنه فیلم‌های کوتاه چند سینماگر خراسانی به نام‌های ساعدنیک‌ذات، نیما جاویدی و عادل تبریزی نیز در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.